

Zestaw informacji 11

Wydajność energetyczna MŚP

Małe znaczy zrównoważone środowiskowo

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) stanowią około 99% ogółu przedsiębiorstw w Europie. Mimo że każde z nich zużywa stosunkowo niewielką ilość energii – i oddziałuje na środowisko we względnie niewielkim stopniu – w ujęciu zbiorczym wpływ tych przedsiębiorstw jest ogromny. Ponadto przy rosnących cenach energii i niepewności związanej z jej przyszłymi dostawami, poprawa wydajności energetycznej ma sens zarówno z punktu widzenia biznesu, jak i środowiska.

Chociaż większość strategii środowiskowych skupia się na wielkim przemyśle, MŚP również mogą zwiększyć swoją wydajność energetyczną i wprowadzić technologie energii odnawialnej, które zwykle mają lokalny charakter i są rozwijane na małą skalę. Jednakże w wielu przypadkach MŚP brakuje zasobów, informacji i kompetencji, aby w pełni mogły wykorzystać możliwości, jakie niesie ze sobą energia pozyskiwana z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Unia Europejska i jej państwa członkowskie pracują nad poprawą wydajności energetycznej i podniesieniem poziomu wykorzystania energii odnawialnej przez MŚP, aby zwiększyć ich wydajność oraz osiągnąć zakładane cele środowiskowe. Jednakże biorąc pod uwagę względną niezmienną wykorzystywanych zasobów energetycznych i brak możliwości zastąpienia w krótkim czasie konwencjonalnych źródeł energii ich alternatywnymi odpowiednikami, konieczne jest zwiększenie wysiłków w celu poprawy wydajności energetycznej.

Wyzwanie energetyczne dla MŚP

Podczas gdy ceny energii pochodzącej z konwencjonalnych źródeł rosną w zawrotnym tempie, a kwestia zmian klimatycznych nabiera najwyższej wagi, energia staje się poważnym problemem dla MŚP, zarówno ze względów ekonomicznych, jak i środowiskowych. Dodatkowo wydajność energetyczna coraz częściej stanowi kryterium wyboru przy zawieraniu umów z instytucjami publicznymi i dużymi korporacjami.

Korporacje mogą pozwolić sobie na sfinansowanie audytów w zakresie zrównoważonego rozwoju i opłacenie konsultantów doradzających w wyborze metod optymalizacji zużycia energii, natomiast MŚP często nie posiadają wystarczających środków do podjęcia takich działań.

W rzeczywistości wiele mniejszych firm nie jest świadomych możliwości zmniejszenia poboru energii – i wysokości rachunków za jej zużycie – poprzez redukcję tzw. śladu węglowego.

Aby małe i średnie przedsiębiorstwa mogły przeprowadzić działania adaptacyjne, muszą zapoznać się z najnowszymi technologiami, zwiększającymi wydajność energetyczną i poznać inne metody obniżania zużycia energii. Dodatkowo konieczne jest szkolenie i dostęp do fachowej wiedzy.

Właśnie te zagadnienia są założeniami projektu Change, finansowanego ze środków programu „Inteligentna Energia – Europa”. Celem tego projektu, koordynowanego przez Eurochambres – Stowarzyszenie Europejskich Izb Przemysłowo-Handlowych – jest wsparcie MŚP w optymalizacji zużycia energii poprzez rozwój europejskiej sieci

doradców w zakresie inteligentnej energii, działających przy izbach przemysłowo-handlowych i poprzez tworzenie lub rozszerzanie konkretnej oferty pomocy udzielanej przedsiębiorstwom.

Około 60 pracowników izb przemysłowo-handlowych z 12 państw członkowskich UE weźmie udział w szkoleniu i wymieni doświadczenia w celu uzyskania podstawowej wiedzy na temat wydajności energetycznej oraz opłacalnego stosowania energii ze źródeł odnawialnych, przy założeniu, że przedsiębiorstwa będą w stanie zwiększyć oszczędności energii o 10-20% poprzez zastosowanie działań niepociągających za sobą żadnych lub tylko minimalne koszty.

Więcej informacji: <http://www.eurochambres.eu/Content/Default.asp?pageid=232>

Inteligentne zarządzanie energią w MŚP

MŚP mogą podjąć szereg działań w celu zredukowania ilości gazów cieplarnianych, które emitują. Działania te mogą przybierać rozmaite formy – od wyłączenia światła w pomieszczeniach, kiedy pracownik je opuszcza lub zakupu bardziej wydajnego energetycznie sprzętu biurowego do ustanowienia planów zrównoważonej komunikacji dla pracowników. Wspieranie inteligentnych zachowań nastawionych na redukcję zużycia energii w firmie może przynieść znaczną oszczędność energii i obniżenie emisji, często bardzo małym kosztem.

Sprzęt biurowy, np. komputery i drukarki, powinien być efektywnie wykorzystywany i wyłączany na noc. Warto dodać, że klimatyzatory zużywają duże ilości energii. W lecie firma mogłaby ustawić

klimatyzację na wyższą temperaturę, i zezwolić na mniej oficjalny ubiór.

Zmniejszanie emisji powinno objąć również działania pracowników poza murami firmy. Przedsiębiorstwo może podjąć decyzję o stworzeniu przez pracodawcę planu na rzecz mobilności, którego celem będzie zmniejszenie oddziaływania, jakie wywiera transport firmowy na środowisko i zmiana zachowań związanych z przemieszczaniem się pracowników, dostawców, gości i klientów. Strategia ta polega na zachęcaniu do wykorzystywania przez pracowników, a czasami gości, możliwości podróżowania innymi niż samochody, takich jak transport publiczny, chodzenie piechotą, jazda na rowerze lub telepraca. Inne przykłady to: wspólne użytkowanie samochodu i dzielenie się miejscem w samochodzie przez pracowników. Kroki podjęte w danym przedsiębiorstwie muszą odpowiadać firmie i jej pracownikom. Na przykład zachęcanie pracowników do dojeżdżania do pracy na rowerze jest nierealistyczne, jeżeli wszyscy zatrudnieni mieszkają w dużej odległości od firmy.

Konkretne przykłady planów mobilności można znaleźć na stronie:

http://www.eltis.org/cs_search.phtml?search_start=1&concept_id=14

Promowanie odpowiedzialnego użytkownika energii w biurze jest nie tylko korzystne dla wizerunku firmy, ale może również zachęcić pracowników do przeszczepienia niektórych wzorców na grunt prywatny.

Możliwości dla MŚP

Racjonalizacja zużycia energii stanowi wyzwanie dla MŚP, ale może również przynieść szereg korzyści. Rosnące zainteresowanie energooszczędnymi i przyjaznymi dla środowiska technologiami spowodowało rozwój rynku produktów ekologicznych. Ekoinnowacje znajdują się w centrum zainteresowania unijnego programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013), a jego priorytetem jest wspieranie mniejszych przedsiębiorstw.

Niektóre inicjatywy mogą pomóc w powstawaniu na obszarach miejskich przedsiębiorstw wykorzystujących technologie niskowęgłowe. Jednym z przykładów takich działań jest ogólnoeuropejska inicjatywa „Porozumienie między burmistrzami”, której celem jest tworzenie miast z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie energetyki, co z kolei przyczynia się do zwiększania możliwości dla lokalnego biznesu. Przedsiębiorstwa mogą również odnosić pośrednie korzyści z poprawy wydajności energetycznej i redukcji „śladów ekologicznych”; – dowodząc, tym samym, że są ekologiczne i społecznie odpowiedzialne.

Wydajność we współpracy

Poprawa wydajności energetycznej europejskich MŚP wymaga bliskiej współpracy i koordynacji na wielu frontach. Sieć Enterprise Europe Network (EEN) posiada kompetencje w zakresie wspierania przedsiębiorstw, także w dziedzinie zrównoważonego pozyskiwania i zużywania energii. EEN odgrywa znaczącą rolę w przekazywaniu informacji MŚP i podnoszeniu ich świadomości dotyczącej unijnych polityk i celów zrównoważonego rozwoju. Dodatkowo lokalne i regionalne agencje energetyczne mogą również bezpośrednio lub pośrednio zająć się małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Przykładowo, lokalne i regionalne agencje energetyczne mogą pomóc MŚP przy wdrażaniu planu mobilności dla pracowników.

Rozwijanie synergii i współpracy pomiędzy lokalnymi i regionalnymi agencjami oraz członkami sieci EEN mogłoby zapewnić MŚP specjalistyczną wiedzę oraz informacje. Takie połączenie sił pomogłoby również zaangażować MŚP w kwestie związane ze zrównoważonym pozyskiwaniem i zużywaniem energii oraz umożliwiłoby im czerpanie korzyści ze zmiany gospodarki na niskoemisyjną.

Dobra praktyka

Pakiet narzędzi energetycznych dla MŚP

Ze statystyk wynika, że typowe małe lub średnie przedsiębiorstwo rzemieślnicze może oszczędzić do 30% energii, przyjmując zasadę wydajnego użytkownika energii i stosując inne środki. Jednak bardzo niewiele małych firm jest w stanie wykorzystać te potencjalne oszczędności. W ramach projektu „E-Check in Craft SME”, sfinansowanego ze środków SAVE, obszaru programu „Inteligentna Energia – Europa”, opracowano proste w obsłudze narzędzie weryfikacji efektywności energetycznej na potrzeby ściśle określonych branż MŚP w pięciu europejskich krajach: stolarzy w Bułgarii, piekarzy w Niemczech, murarzy, producentów szkła i farb w Grecji, producentów żywności w Irlandii oraz producentów mięsa w Hiszpanii.

Ogółem w program było zaangażowanych ponad 300 MŚP. Otrzymały one praktyczne wsparcie w redukcji swojego zużycia energii poprzez określenie prostych metod jej oszczędzania.

W ramach projektu zorganizowano również szkolenie dla 180 przedsiębiorców na temat przeprowadzania audytów energetycznych w ich obszarach kompetencji. Przeprowadzono ponad 260 audytów, z których korzyści odniosły nie tylko przedsiębiorstwa, w których przeprowadzono audyt – było to również źródło nowych możliwości dla audytorów.

<http://www.energy-check.org/the-project>

Dobra praktyka

Analiza porównawcza w zakresie wydajności energetycznej

W ramach projektu BESS, sfinansowanego ze środków SAVE, obszaru programu „Inteligentna Energia – Europa”, MŚP produkujące żywność i napoje otrzymują wsparcie mające na celu poprawę ich wydajności energetycznej poprzez wdrażanie systemów zarządzania energią przeznaczonych dla tej branży.

Opracowano proste w obsłudze narzędzia internetowe, takie jak „model wdrożenia zarządzania energią” i system nauki przez Internet. W ramach projektu stworzono również międzynarodowy system analizy porównawczej dotyczący zużycia energii, umożliwiający MŚP porównanie własnych wyników z innymi przedsiębiorstwami z danej branży. Narzędzia przetestowano w ponad 60 MŚP w 11 europejskich krajach.

W marcu 2007 r. jako element projektu wydano ostateczną wersję podręcznika na potrzeby systemu nauki przez Internet, który można pobrać na stronie internetowej projektu. We wrześniu 2007 r. rozpoczęto realizację projektu uzupełniającego exBESS. Jego celem jest rozszerzenie zasięgu projektu BESS o kolejnych osiem krajów i kilka dodatkowych sektorów, między innymi przemysł włókienniczy, branżę produkcji wykładzin dywanowych i przemysł maszynowy.

http://alpha.cres.gr/bess/servlets/bessStatic/en/ex_index.html

Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcyj Generalnej Komisji Europejskiej ds. Energii i Transportu finansowana z programu Inteligentna energia – Europa. Ma ona na celu wspieranie lokalnych i regionalnych działań, dotyczących wydajności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia on-line. Ponadto, informacji dostarczają studia przypadku, dobre praktyki, ustawodawstwo europejskie i inne programy.

ManagEnergy jest również europejską siecią lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEA). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk w zakresie zarządzania energią, wspierają zachowanie równowagi ekologicznej, zapewniają informacje i porady, a także oferują inne usługi w zależności od lokalnych potrzeb.

www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy

Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

Dyrekcja Generalna
ds. Energii
i Transportu

